

Metin EREN(*)

TAŞIT ALIMINDA ENGELLİ KİŞİLERE SAĞLANAN ÖTV ve KDV İSTİSNALARI

Emre AKSU(**)

1 - GİRİŞ

Dünya üzerinde bugün yaklaşık 500 milyon civarında engelli bulunmaktadır. Ülkemizde ise engelli sayısının 9 milyonun üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Toplumsal yaşamımızın ayrılmaz bir parçası olan engelliler, genelde toplumsal yaşamdan soyutlanarak kendi problemleriyle yalnız bırakılmaktadır. Ancak bugün engellilere sağlanan bir takım imkânlar sayesinde, engellilerin önündeki sorunların birçoğu asgari seviyeye indirilmeye çalışılmaktadır. Engellilere sunulan bu imkânlar sayesinde hem kendileri, hem de onlarla birlikte yaşayan aile fertleri adına birçok sorun ortadan kalkmaktadır. Günümüzde, engellilerimizin günlük yaşamlarında en büyük destekçileri arasında ilk sırada kendi aile fertleri, ikinci sırada ise Devlet yer almaktadır.

Aslında, engellilerimizin hayatlarını kolaylaştıracı tedbirler almak devletin asli görevlerinden biridir. Devletin engellilere yönelik getirmek zorunda olduğu bu görev, Anayasamızın 61. maddesinde “Devletin sakatların korunmaları ve toplum hayatlarına intibaklarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alacağı ve bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kuracağı ve kurulmasının sağlayacağı” şeklinde ifade edilmiştir. Daha sonraları devlet tarafından belirlenen anayasal çerçevede engellilerimizin hayatlarını kolaylaştırmak için bir takım yasal düzenlemeler yapılmıştır. Engellilerimiz hakkında yapılan bu yasal düzenlemelerden en önemlilerinden biri de, engellilerin ulaşımda karşılaşmış oldukları zorluklar dikkate alınarak, engellilere taşıt alımı sırasında sağlanan vergisel kolaylıklardır.

Çalışmamızda, engellilere yönelik taşıt alımlarında sağlanan vergisel teşvikler ile uygulama esnasında karşılaşılan birtakım sorunlar değerlendirilecektir.

(*) Vergi Müfettişi

(**) Vergi Müfettişi

2- ENGELLİLERE TAŞIT ALIMINDA UYGULANAN ÖTV İSTİSNASI

Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 7'nci maddesinin 2'nci bendi (**Değişik 5228 sayılı Kanunun 21'inci maddesiyle değişen bent, Yürürlük: 31.04.2004**) (II) sayılı listede yer alan kayıt ve tescile tâbi mallardan;

a) 87.03 (motor silindir hacmi 1.600 cm³'ü aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, sakatlık derecesi %90 veya daha fazla olan malûl ve engelliler tarafından,

b) 87.03 (motor silindir hacmi 1.600 cm³'ü aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, bizzat kullanma amacıyla sakatlığına uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malûl ve engelliler tarafından,

c) (**5766 Sayılı Kanunun 19'uncu maddesiyle eklenen alt bent, Yürürlük: 01.07.2008**) 87.03 (motor silindir hacmi 1.600 cm³'ü aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, bu bendin (a) ve (b) alt bentlerinde belirtilen malûl ve engelliler tarafından ilk iktisabından sonra deprem, heyelan, sel, yangın veya kaza sonucu kullanılamaz hale gelmesi nedeniyle hurdaya çıkarılmasında, bu G.T.İ.P. numaralarında yer alan malları hurdaya çıkaran malûl ve engelliler tarafından, beş yılda bir defa olmak üzere ilk iktisabı Özel Tüketim Vergisi (ÖTV)'nden istisnadır.

Kanundaki yasal düzenleme çerçevesinde malûl ve engellilerin özel tertibat yapılma şartı olsun veya olmasın Özel Tüketim Vergisi ödemeden iktisap edebilecekleri taşıt araçlarını;

- Motor silindir hacmi 1600 cm³'ü aşmayan binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (steysin vagon, arazi taşıtı ve jeepler dahil),
- Motor silindir hacmi 2800 cm³'ü aşmayan eşya taşımaya mahsus taşıtlar,
- Motosikletler, mopedler ve bir yardımcı motoru bulunan tekerlekli taşıtlar, şeklinde sıralayabiliriz.

2.1- ÖTV İstisnasına Yönelik Özellikli Uygulama Esasları

Özel Tüketim Vergisi Kanununda 5228 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonucu, malûl ve engellilere sağlanan ÖTV istisnasının kapsamı genişletilmiş ve engel derecesi % 90'ı aşanların herhangi bir mekanik ilave veya tadilat yapma şartı olmaksızın yurt içinden veya yurt dışından iktisap ettikleri taşıt araçlarından ÖTV tahsil edilmemesi sağlanmıştır.

Burada kanun hükmünden de anlaşılacağı üzere sakatlık derecesinin tespiti büyük önem arz etmektedir. Sakatlık derecesinin tespiti "*Özürlülere Verilecek Sağlık Raporları Hakkında Yönetmelik*" hükümlerine göre belirlenmektedir.

Söz konusu yönetmelik hükümlerine göre özürlülük raporu tam teşekküllü Devlet Hastanelerin sağlık kurulları tarafından verilmektedir.

Sakatlık derecesi % 90 veya daha fazla olan malûl ve engellilerin yurt içinden satın aldıkları veya yurt dışından ithal ettikleri taşıtları, ehliyet alma imkanları olmaması ve kullanma imkanı da bulunmaması nedeniyle bunlar adına alınan taşıtlar başkaları tarafından kullanılacaktır. Bu kişilerde, "**Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkında Karar ve Karayolları Trafik Yönetmeliği**"nde tanımlandığı üzere, araç sahibinin üçüncü dereceye kadar kan ve sihrî hısımlarından birisi veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü olacaktır.

Bu durumda engel sebebinin de bir önemi bulunmamaktadır. Görme, işitme, konuşma veya ortopedik olabileceği gibi zihinsel engellilerde yasadan yararlanabilmektedir.

Sakatlık derecesi % 90'ın altında olan malûl ve engellilerin Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 7'nci maddesi 2'nci bendi ve (II) sayılı cetvelde belirtilen özelliklere sahip araçları bizzat kullanmak amacıyla sakatlığına uygun hareket ettirici özel tertibat yaptırmaları halinde ilk iktisabı ÖTV'den istisna edilmiştir. Bu istisnadan yararlanacak kişilerin istisna uygulanan ilk iktisaplarına ilişkin olarak mükellefler tarafından verilecek ÖTV beyannamesine;

- Alıcının malûliyeti veya sakatlığı ile özel tertibat yaptırılan araçları kullanabileceğine dair "Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" hükümleri uyarınca yetkili sağlık kuruluşlarından alınan sağlık kurulu raporu,

- Aracın sakatlığa uygun olarak tadil edildiğine dair teknik belgenin aslı veya noter onaylı örneği,
- Alıcının 'H' sınıfı sürücü belgesinin fotokopisi eklenecek ve verilen beyannamede ÖTV hesaplanmayacaktır.

Sakatlığı %90 veya üzerinde olan veyahut %90'ın altında olan malûl ve engellilerin belirtilen istisna şartlarını taşıdıklarında istisnadan yararlanarak yeni taşıt alımında ÖTV ödemeyecekler ancak 5 yıl süre ile ikinci bir defa bu istisnadan yararlanmak istediklerinde ise bu istisnadan tekrar yararlanamayacaklardır.

Öte yandan, 30.4.2010 tarihli ve 12 Sıra No'lu Özel Tüketim Vergisi Sirkülerinin "Otomatik Vitesli Araçlarda İstisna Uygulaması" başlıklı (3/c) bölümünde açıklandığı gibi, sakatlığı sadece sol alt ekstremitede (ayak veya bacakta) olanlar için otomatik vitesin hareket ettirici özel tertibat olarak sayılması gerekmektedir. Buna göre, sağlık raporuna göre sadece sol alt ekstremitede sakatlığı bulunan malûl ve engellilerin "H" sınıfı sürücü belgesi olması halinde, başkaca özel tertibat yapılmasına gerek olmaksızın otomatik vitesli araçları ilk iktisabında bu istisnadan yararlanmaları mümkün bulunmaktadır. Bu durumda sakatlık derecesi % 90'ın altında olup, sadece sol alt ekstremitede sakatlığı bulunan malûl ve engelliler için verilecek (2A) numaralı ÖTV beyannamesine, aracın sakatlığa uygun olarak tadil edildiğine dair teknik belge yerine aracın otomatik vitesli olduğuna dair "uygunluk belgesi"nin aslı veya noter onaylı örneği eklenecektir. Belirtilen belgelerin ÖTV beyannamesine eklenmesi halinde ÖTV istisnasından yararlanılacaktır.¹

2.2- İstisnadan Yararlanılarak Alınan Taşıtın Beş Yıllık Süre İçerisinde veya Beş Yıllık Sürenin Dolmasından Sonra Devredilmesi

ÖTV istisnasından yararlanan malûl ve engelliler hakkında karşılaşılabilecek muhtemel bir durum ise, ÖTV Kanunu'nun 15. maddesinin 2 numaralı fıkrası uyarınca, motorlu taşıtlardan kayıt ve tescile tabi olanların ilk iktisabında ÖTV istisnasından yararlananların, bu taşıtı istisnadan yararlanmayan bir kişi veya kuruma devretmesi halinde (bağış, hibe ve satış şeklinde), bu devir dolayısıyla adına kayıt ve tescil işlemi yapıldan, ilk iktisaptaki matrah üzerinden, kayıt ve tescil tarihindeki orana göre, bu tarihte tarh ve tahakkuk yapılacak olan ÖTV tahsil edilecektir. **(5766 Sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle eklenen hüküm, Yürürlük: 01.07.2008)** Kanunun 7'nci maddesinin (2) numaralı bendi çerçevesinde istisnadan yararlananlar tarafından bu istisnadan yararlanılarak iktisap ettikleri kayıt ve tescile tabi malları 5 yıldan fazla kullanarak elden çıkarmaları durumunda bu hüküm uygulanmaz.

¹ 14/06/2011 Tarih ve B.07.1.GİB.4.06.17.01-ÖTV 2010:07-16-417 Sayılı Özelge

ÖTV Kanunu'nun 7'nci maddesi uyarınca, istisnadan yararlanarak yeni taşıt alımında ÖTV ödemeyen malûl ve engelliler, sakatlık derecelerine bakılmaksızın 5 yıl süre ile ikinci bir defa bu istisnadan yararlanamamaktadır. İstisnadan yararlanarak adlarına bir taşıt aracı tescil edilenlerin tescil tarihinden itibaren 5 yıl süresince ÖTV ödemeden taşıt aracı satın almaları veya ithal etmeleri mümkün değildir.

2.3- İstisnadan Yararlanılarak Alınan Taşıtın Veraset Yoluyla İntikali

Veraset yoluyla intikallerde ise, engellilere bir ayrıcalık sağlanmış olup yeni olarak satın alınırken sakatlık istisnası dolayısıyla ÖTV ödenmeyen söz konusu taşıt araçlarının veraset yoluyla intikallerinde, ÖTV'nin sonradan tahsili yoluna gidilmeyecektir. Veraset yoluyla intikallerde yaşanan iki özellikli durum vardır. Bunlar;

a) Muristen mirasçılara sadece bir aracın intikal etmiş olması, bundan başka mirasçılara intikal etmiş başka bir mal bulunmaması halinde, aracın miras hisselerinin tek bir mirasçıya devredilmesinin, devralan mirasçı açısından (kendi miras hissesine karşılık gelen kısmı hariç olmak üzere) "veraset yoluyla intikal" olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bu işlemin, bir ivaz karşılığında yapılmasının satım, ivazsız olarak yapılmasının ise bağış olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu şekilde satım veya bağış olarak gerçekleşen devir işlemi ÖTV Kanunu'nun 15'inci maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendi kapsamında ÖTV uygulanması gerekecektir.

b) Muristen mirasçılara intikal etmiş olan terekenin birden fazla mal veya haktan ibaret olması halinde, diğer mirasçıların lehine miras hakkından feragatini gösteren belgenin ibrazı şartıyla istisnadan yararlanılmış olan aracın lehine feragat edilen mirasçıya intikalinin, "veraset yoluyla intikal" olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmaktadır. Bu durumda istisnadan yararlanılan aracın bu şekilde varise intikali ve murisin istisnadan yararlandığı tarihten itibaren 5 yıllık sürenin bitimine kadar varis adına kayıt ve tescilli kaldıktan sonra satışında da ÖTV uygulanmayacaktır.

2.4- İstisnadan Yararlanılarak Alınan Taşıtın Hurdaya Çıkması veya Çalınma Durumu

ÖTV Kanunu'nun 7'nci maddesinin 2 numaralı bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde belirtilen malûl ve engelliler tarafından ilk iktisabından sonra deprem, heyelan, sel, yangın veya kaza sonucu kullanılamaz hale gelmesi nedeniyle maddede sayılan G.T.İ.P. numaralarında yer alan araçların hurdaya çıkarılmasında, hurdaya çıkaran malûl ve engelliler tarafından yeni bir aracın ilk iktisabında bu istisnadan yararlanılması için, bu şekilde istisnadan yararlanmak isteyen malûl ve engellilerin istisnadan yararlanarak ilk iktisabını yaptığı araçla ilgili olarak bu aracın deprem, heyelan, sel, yangın veya kaza sonucu kullanılamaz hale geldiğini tevsik eden ekspertiz raporu ile "hurdaya çıkarılmıştır" damgası vurularak kayıt konulan tescil belgesinin aslı veya noter onaylı örneğinin araçların ilk iktisabının yapılacağı motorlu araç ticareti yapanlar tarafından vergi dairesine verilecek 2A numaralı ÖTV beyannamesine eklenmesi yeterlidir.

ÖTV Kanunun 7'nci maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan istisna hükmünden yararlanılarak iktisabı yapılan araçların deprem, heyelan, sel, yangın veya kaza sonucu kullanılamaz hale gelmesi nedeniyle hurdaya çıkarılması dışında, ilk iktisap tarihinden itibaren beş yıl geçmeden yeni bir aracın iktisabında bu istisnadan yararlanılması mümkün değildir.

Diğer taraftan, İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından vergilen bir özelve göre, ÖTV istisnası uygulanmak suretiyle iktisap edilen aracın çalınması halinde de ÖTV istisna hükümlerinin uygulanmasına aynen devam edilecektir.²

3- ENGELLİLERE TAŞIT ALIMINDA UYGULANAN KDV İSTİSNASI

Anayasamızın 61. maddesi başta olmak üzere, 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve muhtelif kanunlarımızda engelli kişilerin toplumsal yaşama kolay uyum sağlamalarına yönelik bir çok düzenleme bulunmaktadır. Bu düzenlemelerden en günceli ve son zamanlarda çokça tartışılanı ise, engelli kişilerin kendileri için binek taşıtı alımı yaptıkları sırada Katma Değer Vergisi ödeyip ödemeyecekleri hususunda gösterdikleri tereddütlerdir. Bu konu hakkında farklı zamanlarda Yargı mercileri ve Maliye İdaresi tarafınca verilen görüşlere değinilecektir.

3.1- Maliye İdaresinin Görüşü

3065 sayılı KDV Kanunu'nun 17. maddesinin 4. paragrafının (s) bendine göre; **“Özürlülerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç ve özel bilgisayar programları”** denilmek suretiyle Katma Değer Vergisi'nden istisna edilmiştir.

Kanun maddesinde açıkça görüleceği üzere engellilerin gereksinimleri için istisna kapsamına sokulan özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereçler arasına binek otomobillerinin girip girmeyeceği tam olarak açıklığa kavuşturulmamıştır. Ancak daha sonra Maliye Bakanlığı tarafından söz konusu maddeye yönelik çıkarılmış olan 110 Sıra No'lu KDV Genel Tebliği ile bu konudaki belirsizlik giderilmiştir. KDV Genel Tebliğinin **4. Özürlülerin Kullanımına Mahsus Araç ve Gereçlerin Teslimine İstisna Uygulaması** başlıklı bölümünde yapılan açıklamada “Buna göre, münhasıran özürlülerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamlarında kullanmaları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç (örneğin görme özürlülerin kullandıkları baston, yazı makinesi, kabartma klavye; ortopedik özürlülerin kullandıkları tekerlekli sandalye, orteZ-protez gibi cihaz ve araçlar) ile özel bilgisayar programları istisna kapsamında kabul edilecektir. Binek otomobili ve diğer nakil vasıtalarının ise sözü edilen “araç-gereç” kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.” denilmek suretiyle bu konuda belirsizlik giderilmiştir. Böylece, kanun lafzında kullanılan “araç-gereç” ifadesinin engelli kişilerin yaptıkları taşıt alımlarında kullanılmasının mümkün olmadığı kesin bir dille ifade edilmiştir.

3.2- Yargı Mercileri Tarafından Verilen Görüşler

Maliye idaresinin engelli kişilerin yaptıkları taşıt alımlarında KDV'den istisna edilemeyeceği yönündeki 110 Sıra No'lu KDV Genel Tebliğindeki kararına rağmen, özel tertibatlı bir binek otomobili alan bir şahıs tarafından, ödediği KDV'nin iadesine yönelik idare aleyhine bir dava açılmıştır. Engelli kişinin açtığı bu dava, 3065 sayılı KDV'nin 17'nci maddesinin “Diğer İstisnalar” başlıklı 4 üncü maddesinin (s) bendi ile birlikte 110 Sıra No'lu KDV Genel tebliğince istisna kapsamına girmediği gerekçesiyle Adana Vergi Mahkemesi tarafından verilen 08.03.2010 gün ve E:2009/1367, K:2010/431 sayılı karar ile reddedilmiştir.

² 31.01.2012 Tarih ve B.07.1.GİB.4.34.17.01-ÖTV.7-400 Özelge

Daha sonra Adana 2. Vergi Mahkemesi tarafından verilen bu karar, 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun amacına uygun olarak getirilen Katma Değer Vergisi istisna hükmünün binek otomobillerini de kapsayacağı gerekçesiyle Adana Bölge İdare Mahkemesi tarafından bozulmuştur. Adana Bölge İdare Mahkemesi'nin vermiş olduğu bu karar "Engellilerin taşıt alımlarında karşılaştıkları KDV uygulamasına yönelik bir KDV müjdesi" şeklinde değerlendirilmiştir. Ancak engelliler adına umut verici olarak karşılanan bu kararın umutlandırıcı etkisi çok kısa sürmüştür. İdare aleyhine alınan bu karar idare tarafından bir üst mahkeme olan Danıştay da temyize götürülmüştür. Temyiz edilen bu karar sonucunda, Danıştay 3. Daire Başkanlığı tarafından 03.01.2012 tarihinde 28162 sayı ile Resmi Gazetede yayınlanan kararla Bölge İdare Mahkemesinin kararı kanun yararına bozulmuştur.

Engelli kişilerin taşıt alımında KDV ödeyip ödemeyecekleri konusunda farklı düşüncelere yönelik başlatılan yargı süreci, Danıştay 3. Daire Başkanlığının vermiş olduğu karar ile engelliler aleyhine neticelenmiştir. Danıştay tarafından verilen bu karar ile Maliye İdaresi ve Yargı Mercilerinin engellilerin binek araçları alışlarında ödedikleri KDV'nin istisna kapsamına girmediği konusunda aynı doğrultuda karar almışlardır.

4- DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Engellilerimiz hakkında taşıt alımına yönelik vergi kanunlarında yapılan bu yasal düzenlemeler, 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'da belirtilen "... her bakımdan gelişmelerini ve önlerindeki engelleri kaldırmayı sağlayacak tedbirleri alarak topluma katılımlarını sağlamak ve bu hizmetlerin koordinasyonu için gerekli düzenlemeleri yapmaktır." şeklindeki engelliler hakkında çıkarılan kanundaki belirtilen amacı gerçekleştirmeye yönelik atılan büyük adımdır. Engelliler hakkında vergi kanunlarında yer alan bu istisnalar ile 5378 sayılı Kanununda engelliler hakkında belirlenen amaçlar paralellilik taşımaktadır. Ancak, engellilerimize taşıt alımları sırasında sağlanan ÖTV istisnasına rağmen KDV açısından bir takım belirsizlikler bugüne kadar devam etmekteydi. Hatta engellilere taşıt alımında yapılan KDV uygulamasına yönelik uygulamada, Adana Bölge İdare Mahkemesinin, "Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17. maddesinin 4. fıkrasına 1 Temmuz 2005 tarihinde 5378 sayılı kanunun 32. maddesiyle eklenen "s" bendine istinaden" engelliler tarafından yapılan taşıt alımlarında KDV ödenmemesi yönünde emsal olabilecek bir karara imza atılmıştı. Ancak temyiz sonucu Danıştay 3. Daire tarafından engellilerin binek araçları alışlarında ödedikleri KDV'nin istisna kapsamına girmediği yönünde bir karar verilmiştir. Alınan bu karar sonucunda, Danıştay tarafından yeni bir içtihat değişikliğine gidilmemesi veyahut Maliye İdaresi tarafından yeni bir tebliğ değişikliği yaşanmaması halinde, engelli kişiler taşıt alımlarında, KDV ödemeye devam edecektir.

Yapılan çalışmamızda da görüldüğü üzere bizce, engelli kişilerin taşıt alımında KDV ödeyip ödemeyecekleri konusunda daha önce Adana'daki ilk derece mahkemesi tarafından verilen karar ile birlikte diğer vergi kanunlarında da engellilere tanınan vergisel kolaylıkları da değerlendirdiğimizde, engellilerin yurt içinden aldıkları taşıtlar için de KDV'den istisna tutulması gerektiği düşüncesini taşımaktayız.

Son olarak, engelliler hakkında İçişleri Bakanlığı'nca Karayolları Trafik Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik kapsamında, engellilere ait araçların tescil plakaları üzerinde bulunan ayırım işaretleri kaldırılması yönünde bir karar alınmıştır. Alınan bu karar ile engelliler tarafından her ne kadar kendilerine yapılan ayrımcılığın giderildiği düşünülse de son zamanlarda engellilere yönelik taşıt alımlarında yapılan hazineyi zarara uğraticı suiistimallerinde önüne geçilmesinde bir engel teşkil edeceğini düşünmekteyiz.

KAYNAKÇA

- **“Engelli Olmak Ya da Olmamak”**, Çevrimiçi: <http://www.msxlab.org/forum/guncel-konular/214455-3-aralik-dunya-engelliler-gunu.html> (Erişim Tarihi: 24.09.2011)
- **“Engelli Plakaları Tarih Oluyor”**,
- **“Engellilerde Vergi İndirimi”**,
- **“Engellilere KDV Müjdesi”**, Çevrimiçi: <http://muhasebeturk.org/muhasebe-haberleri/33462-engellilere-kdv-mujdesi.html> (Erişim Tarihi: 28.09.2011)
- **“Özrlüler İçin Vergi İndirimi Uygulaması”**
- 1982 T.C Anayasası
- 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu
- 5378 Sayılı Özrlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- Çevrimiçi: <http://www.bursavdb.gov.tr/bpi.asp?caid=545&cid=656> (Erişim Tarihi: 26.09.2011)
- Çevrimiçi: <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/18703466.asp> (Erişim Tarihi: 28.09.2011).
- Çevrimiçi: www.ivdb.gov.tr/.../Ozurluler%20icin%20vergi%20indirimi%20uyg.doc (Erişim Tarihi: 15.09.2011).
- Gençyürek Levent, **Engellilere Ait Taşıtların Satışında ÖTV Sorunu ve Çözümü**, Çevrimiçi: http://www.alomaliye.com/2008/levent_gencyurek_engellilere.htm Erişim Tarihi: 25.05.2012
- Gökçay, Gülbın, Fatma Nur Boylu, Büşra Kepenek, Pınar Kütük ve Deniz Tuncer. **“Engelli Çocuklara ve Ailelerine Sağlanan Olanaklar”**, İstanbul Üniversitesi Çocuk Sağlığı Enstitüsü Yayını, Mayıs 2011, İstanbul.
- Karataş, Gülsüm. “Engelli Kişilere Motorlu Taşıtlar İçin Tanınan ÖTV, KDV ve MTV İstisnaları”, **Vergi Raporu Dergisi**, Sayı:144, Eylül 2011, ss.46-49.
- Kıvanç, H.Hakan ve Emre Poyraz. “Vergi ve Gümrük Mevzuatında Özrlülere Sağlanan Avantajlar” Çevrimiçi: http://www.alomaliye.com/2009/hakan_kivanc_ozurlu.htm (Erişim Tarihi: 26.09.2011)
- Şengül, Cem. “Malûl ve Engelli Araçlarında ÖTV İstisnası”, Çevrimiçi: <http://www.malibilgi.net/malul-ve-engelli-araclarinda-otv-istisnasi.html> (Erişim Tarihi: 26.08.2011).
- Ulutaşdemir, Nilgün. “ Engelli Çocuklarda İletişim ve Oyunun Önemi”, **Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi**, Cilt :2 Sayı: 5, 2007, ss. 36-51.